

Hypertensive kriser, Med.avd. SSA

Side 1 av 2

Dokumentplassering:

II.SOA.MEA.2.MED.NEF-3

Godkjent dato:

17.08.2023

Revideres innen:

17.08.2025

Sist endret:

17.08.2023

Versjon:

5.00

Klinikknivå/Somatikk Arendal/Medisinsk avd. SSA/Pasienter og brukere/Medisinskfaglig

ENDRINGER FRA FORRIGE VERSJON: Videreføres uten endringer etter avtale med fagansv. Endret godkj.ansv.

Det må differensieres mellom:

- Alvorlig hypertensjon** (diastolisk BT over 120-130) uten alvorlige tegn på organskade, som kan behandles poliklinisk (pseudokrise).
- Malign hypertensjon**, dvs hypertensjon, som regel alvorlig, kombinert med organ-skade på grunn av akutt sviktende autoregulering med påfølgende vevsødem, f.eks. hypertensiv encefalopati. Diagnosen stilles ved oftalmoskopi: Funn av blødninger, eksudater eller papilleødem. Ved cerebrale symptomer må CT tas for å utelukke infarkt eller blødning.
- Hypertensjon ledsaget av andre former for akutt organsdysfunksjon**, f.eks. lungeødem, dissekerende aortaaneurisme eller akutt nyresvikt.

Ved behandling av akutt organskade ved hypertensjon må en huske på at autoreguleringskurven er høyreforskjøvet. For raskt og uttalt BT-fall kan gi ischemisk organskade, cerebralt eller kardialt. En skal være ekstra forsiktig og som regel unnlate behandling ved apopleksier ledsaget av høyt BT. **Grad av organskade, og ikke BT-nivået i seg selv, avgjør hvor raskt blodtrykket bør falle.**

Nifedipin kapsler kan gi et ukontrollerbart BT-fall og er kontraindisert.

Labetalol (Trandate) er i de aller fleste tilfeller trygg og effektiv behandling, gitt i.v. som bolusinjeksjoner eller infusjon.

- Ved bolusinjeksjoner gis 50 mg (10ml) i.v. i løpet av minst 1 minutt og det kan gjentas hvert 5. minutt inntil ønsket BT er oppnådd. Total dose bør være maks 200 mg.
- Ved infusjon fortynnes innholdet i to ampuller (40 ml = 200 mg) med NaCl 0,9 % eller glukose 5 % til et volum på 200 ml. Hastigheten skal initialt være 0,5 mg/min (30 ml/t), og den økes med 30 ml/t hvert 30. minutt inntil BT har falt tilstrekkelig. Ved oppnådd effekt avbrytes infusjonen.
- Ved hypertensiv encefalopati skal ikke MAP senkes mer enn 20-25 % den første timen, eventuelt mindre dersom diastolisk BT når 100. Ved tegn på forverret cerebral funksjon seponeres behandlingen, slik at BT kan stige igjen.

Ved hypertensive kriser i tilslutning til koronar ischemi, hjerteinfarkt og/eller lungeødem, er det bedre å bruke Nitroglycerin-infusjon, eventuelt med tillegg av furosemid.

Nitroprusid angis av enkelte som førstevalg ved hypertensive kriser. Denne behandlingen kan imidlertid gi økt intracerebralt trykk eller hypotensjon, og labetalol er tryggere.

Kryssreferanser

Eksterne referanser

Utarbeidet av: Elisabeth Hagelsten Kvien	Fagansvarlig: Elisabeth Hagelsten Kvien	Verifisert av: []	Godkjent av: Geir Noraberg	Dok.nr: D00213

Dokument-id: II.SOA.MEA.2.MED.NEF-3	Utarbeidet av: Elisabeth Hagelsten Kvien	Fagansvarlig: Elisabeth Hagelsten Kvien	Godkjent dato: 17.08.2023	Godkjent av: Geir Noraberg	Revisjon: 5.00

Klinikknivå/Somatikk Arendal/Medisinsk avd. SSA/Pasienter og brukere/Medisinskfaglig